క్షమించమని అడిగే వారుండాలి కానీ - క్షమించాలని చాలామందికే ఉంటుందన్నది అందరూ గ్రహించాల్సిన నిజం.

పేరులో ఏముంది?

"ఏమండీ!"

రాజారావు చదువుతున్న నవల పక్కన పడేశాడు. అదే వసుంధరలోని విశేషం. ఆమె ఏమండీ అనడంలో ఎంతో మాధుర్యం ఉంటుంది. ఆ పిలుపు వింటే రాజారావు మరింకేపనీ చెయ్యలేడు.

ఏదో విశేషముంటే తప్ప వసుంధర అలా మధురంగా ఏమండీ అని పిలవదు. ఆ సంగతి రాజారావుకు బాగా తెలుసును. అందుకే నవలని ఆవల పడేసి - "ఏం" అన్నాడు.

వసుంధర నవ్వి ముఖం పక్కకు తిప్పి నెమ్మదిగా అంది - "మీకో మంచి విషయం చెప్పనా?"

"చెప్పు"

"చెబితే మీరు నన్నేం చేస్తారోనని భయంగా ఉంది."

"ఏమీ చెయ్యను - చెప్పు!"

"అబ్బ - సిగ్గేస్తోందండీ-" మళ్ళీ ఆ మాటల్లో ఏదో అందం - రాజారావుని కవ్వించింది. చటుక్కున లేచి వెళ్ళి ఆమె పక్కన కూర్చుని - "ఎందుకలా వూరిస్తావు వసూ! చెప్పవూ?" అన్నాడు.

"మీ నాన్నగారు ...." అని మళ్ళీ ఆగిపోయింది వసుంధర. రాజారావుకు ఉత్కంఠ హెచ్చింది. "మా నాన్నగారికేమయింది-" అన్నాడు తికమకపడుతూ.

"పోనీ మీ అమ్మగారు...." అంది వసుంధర మళ్ళీ. ఈసారి రాజారావుకి చిరాకు వచ్చింది. "మంచి విషయమన్నావ్! నాన్నగారంటావ్, అమ్మగారంటావ్, ఏమిటది వసూ?"

వసుంధర నవ్వేసింది "మీ నాన్నగారు తాతయ్యా, అమ్మగారు బామ్మా కాబోతున్నారు."

"అమ్మదొంగా!" అంటూ రాజారావు లేచేసరికే వసుంధర అక్కణ్ణించి పారిపోయింది.

ఆరోజు ఆదివారం కావడం, వసుంధర చక్కని వార్త చెప్పడంతో రాజారావు మనస్సు మధురమైన వూహలతో నిండిపోయింది.

తను తండ్రి కాబోతున్నాడు. తన ఇంటికో చిన్న పాపాయి రాబోతోంది. ఈ ఆలోచన రాగానే అతనికి పుట్టబోయే పిల్ల ఆడా, మగా అనే సందేహం వచ్చింది.

ఎవరయితే బాగుంటుందా అని అతను ఆలోచించాడు. ఎవరైనా బాగానే ఉంటుందని అతనికి అనిపించింది. కానీ వూహించుకునేందుకు ఎవరో ముందు తెలిస్తేనే చాలా బాగుంటుంది.

అతను సరదాగా లాటరీ వేశాడు. పుట్టబోయేది మగపిల్లవాడేనని వచ్చింది.

"వంటయింది - రావచ్చు!" అంది వసుంధర అతని ఆలోచనలకు భంగం కలిగిస్తూ, రాజారావు లేచి ఆమెను అనుసరించి వంటింట్లో ప్రవేశించి పీటమీద కూర్చుంటూ అన్నాడు. "నీకో మంచివార్త చెప్పనా?"

"చెప్పండి!"

"త్వరలో నీకు కొడుకు పుట్టబోతున్నాడు!"

వసుంధర మళ్ళీ సిగ్గుపడిపోయి ఏమనాలో తెలియక "ముందు పప్పు కలుపు కోండి" అంది.

అన్నం కలుపుతూ రాజారావు మళ్ళీ అన్నాడు. "అబ్బాయికే పేరు పెట్టాలో అప్పుడే నిర్ణయించేశాను!"

వసుంధర ఉలిక్కిపడింది. "అదేమిటి - నన్నడక్కుండానే!"

"ఆఁ"

"ఏమిటో చెప్పండి?"

"మా నాన్నగారి పేరే!"

రాజారావు ముఖంలో కనిపించే హుషారు వసుంధర ముఖంలో కనిపించలేదు. "అయినా పేరు కిప్పుడేమంత తొందరొచ్చిందిలెండి!" అని వూరుకుంది.

కూర తినడం అయి పులుసులోకి వచ్చాడు రాజారావు. "మా నాన్నగారిపేరు పెట్టడం నీ కిష్టమున్నట్లు లేదే!"

"ఇష్టమెందుకులేదు కానీ ముందు అన్నం తినండి - చెబుతాను"

రాజారావు మారాం చేయకుండానే భోంచేసేశాడు. ఇద్దరి భోజనాలూ అయేక తమలపాకులు నములుతూ ఇద్దరూ మళ్ళీ చర్చ మొదలుపెట్టారు.

"ఏమండీ!" అంది వసుంధర గోముగా. రాజారావు ఆ పిలుపుకి కరిగిపోతూనే ఓసారి తలెత్తి భార్యని చూశాడు. "బాబుకి మా తాతగారిపేరు పెడదామండీ!"

రాజారావు ఆశ్చర్యంగా భార్యవంక చూశాడు. "నువ్వింకా బాబుపేరు గురించే ఆలోచిస్తున్నావా? అదినేను నిర్ణయించేశానుగా!"

"బాగుంది- ఇంక నా ఇష్టమేమీ అక్కర్లేదనుకున్నారేమిటీ? వాడికి మా తాతగారి పేరు పెట్టి తీరాల్సిందే!"

దాంతో రాజారావు వాదనలోకి దిగాడు, "అలా వీల్లేదు - మా ఇంట్లో మొదటి పిల్లవాడికి తాతయ్య పేరే పెట్టడం అలవాటు. అది తప్పడం నా కిష్టం లేదు".

"అది కాదండి - మా తాతగారి పేరు ఇంతవరకూ ఇంట్లో ఎవరికీ పెట్టలేదండీ - మా నాన్నగారికి అందరూ ఆడపిల్లలే గదా!"

"అయితే నేనేం చెయ్యను? మీ తాత గారి పేరు పెట్టడం ఆ భగవంతుడికే ఇష్టం లేదన్నమాట!"

భగవంతుడనగానే వసుంధర కేదో తట్టింది. "మరి మగపిల్లవాడు పుడితే నీ పేరు పెట్టుకుంటానని అన్నవరం దేవుడికి మొక్కుకున్నానండీ!" అంది.

కానీ అది అక్షరాలా అబద్ధం - ఆమె తాత గారిపేరూ, అన్నవరం దేవుడి పేరూ ఒకేట కావడం మూలాన ఆమె అలా అంది. అయితే రాజారావందుకేమీ తీసిపోడుగా - "మరి నేను వెంకటేశ్వరస్వామికి మ్రొక్కుకున్నాను - నీపేరు పెట్టుకుంటానని - ఎలాగ మరి?" అన్నాడు. అతని తండ్రిపేరు వెంకటేశ్వర్రావు.

వసుంధర ముఖం చిన్నబోయింది. ఆమెకు ఉక్రోషం కూడా వచ్చింది. వీటి ఫలితంగా కళ్ళల్లో నీళ్ళు కూడా తిరిగాయి. ఆమెను పరిశీలనగా చూస్తున్న రాజారావు జాలిపడి - "అది కాదు వసూ! మరోలా అనుకోకు, కొడుకు పుడితే వాడికి నా పేరే అని నాన్నగారెంతో సరదా పడుతూండేవారు. నువ్వే చూశావుగా" అని అయిదునిముషాలాగి "నాకు జాతకంలో అయిదుగురు పిల్లలనీ, అందులో ముగ్గురు మగపిల్లలనీ ఉంది. అంచేత రెండోవాడికి పోనీ మీ తాతగారిపేరే పెట్టుకుందువుగాని ఏం?" అన్నాడు అనునయంగా.

అయితే దాని మీద వసుంధర ఎదురు దెబ్బతీసింది. "మరి నా జాతకంలో ఒక్కడే మగపిల్లవాడని ఉందిట - అంతకీ మీ జాతకమే నిజమైతే పోనీ ఆ రెండోవాడికి మీ నాన్నగారి పేరు పెడదాం!"

ఈ సారి ఉక్రోషపడేవంతు రాజారావుదయింది - "ప్రతిదానికీ పెంకి సమాధానాలు చేతనయాయి. ఏమయినాసరే ఈ విషయంలో నా మాట నెగ్గి తీరవలసిందే!" అనేశాడు. వాదించడం చేతకానప్పుడు ప్రతి మగవాడూ ఉపయోగించే కోపాస్త్రాన్నే అతడూ ప్రయోగించాడు.

"ఏం? నామాట మాత్రం ఎందుకు నెగ్గకూడదు?" వసుంధర రెచ్చిపోయి అంది - "బాబుకి మా తాతగారిపేరే పెడతాను!"

రాజారావు కోపం తారాస్థాయికి చేరుకుంది. "ఇక వాదనలనవసరం, నామాట వినదల్చుకుంటే విను. లేదా నీ ఇష్టం! నీకూ నాకూ సంబంధం లేదు" అన్నాడు.

వసుంధర తెల్లబోయి తమాయించుకుని "మొత్తానికి మగవాణ్ణనిపించుకున్నారు - ప్రతీదానికి ఇదో బెదిరింపయిపోయింది. ఇలాంటి బెదిరింపులకి నేనేం భయపడను. ఈ చిన్న విషయానికే తెగిపోయేటంత బలమైన సంబంధం మనదైతే, ఆ సంబంధం నాకూ అవసరంలేదు" అని ఆగి, "అన్నయ్య దగ్గర్నుంచి రమ్మని ఉత్తరం వచ్చింది. నే నీరోజే పుట్టింటికి వెడుతున్నాను" అంది! రాజారావు తెల్లబోయాడు. వసుంధర ఆవేశ పరురాలని అతనికి తెలుసును. ఇలా మాటిమాటికీ అలిగి పుట్టింటికిపోతానని బెదిరించ డమూ, అప్పుడప్పుడు నిజంగానే వెళ్ళి కొంతకాలముండి వస్తూండడమూ ఆమెకు అలవాటే!

అయినా ఇప్పటి పరిస్థితి వేరు. ఈ కోపంతో పుట్టింటికెళ్ళి రెండు నెలలుందంటే,

తర్వాత నెలలు నిండుతున్నాయని పుట్టింటివాళ్ళు పంపరు. అంతకాలం - వసుంధర లేకుండా తను జీవించగలడా? "కలవారి అమ్మాయిని చేసుకోవడం వలన ఏం అవస్థ వచ్చిపడిందిరా భగవంతుడా?" అనుకున్నాడతను.

పైకి మాత్రం అతను తనలోని పురుషత్వపు అహంకారాన్ని ఏమాత్రమూ చావనీకుండా "సరే వెళ్లు! కానీ ఒకటి మాత్రం గుర్తుంచుకో- వెడితే మళ్ళీ ఇంక రావలసినవసరంలేదు!" అని "ఆదివారంనాడైనా ఈ ఇంట్లో విశ్రాంతి లేదు కదా!" అని నిట్టూర్చి బట్టలు మార్చుకుని వీధిలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

మధ్యాహ్నం మ్యేట్నీ చూసి బయటకొచ్చేసరికి అతని కోపం చాలావరకూ శాంతించింది. కాస్సేపు చల్లగాలిలో ఇటూ అటూ తిరిగి అతను ఇంటికి వచ్చేసరికి తలుపు తాళం వేసి ఉంది. తాళం కప్పకు వో చీటీ పెట్టి ఉంది.

"నేను మా వాళ్ళింటికి వెడుతున్నాను. తాళం పక్కింటి పిన్నిగారికిచ్చాను" ఇదీ ఆ చీటీలోరాసి ఉన్న విషయం. ఆ చీటీ చూసే సరికి రాజారావుకి పోయిన కోపమంతా తిరిగి వచ్చింది. ఆడదానికి ఇంత అహంకారమా? అనుకున్నాడతను. బహుశా మగవాడైతే అహంకారం ఉండవచ్చునని అతని భావమై ఉంటుంది.

పక్కింటి పిన్నిగారి దగ్గర తాళం తీసుకుని యింట్లో ప్రవేశించాడతను. వసుంధర లేని ఆ ఇల్లు అంధకారంతో నిండి శూన్యంగా ఉంది.

మంచం మీద పడుకుని అతను ఆలోచించసాగాడు.

వసుంధర నిజంగా వెళ్ళిపోతుందని తననుకోలేదు.

అతనికి భార్యమీద విపరీతమైనకోపం వచ్చింది కాని - ఆలోచించినకొద్దీ ఆ కోపం మళ్లీ తగ్గసాగింది.

అవునుమరి - వసు ఆవేశపరురాలు. అటువంటి ఆమెకు అట్టే ఆవేశం తెప్పించకూడదు. ఆవేశపరుడైన మగడితో వేగుతూన్న ఇల్లాళ్లెందరులేరు? వాళ్ళ బాధలెవరు గుర్తిస్తారు?

అయినా భార్యా భర్తలకి పట్టుదలలూ, పంతాలూ ఏమిటీ? నిత్యం కలసి మెలసి ఉండడంతో ఎవరో ఒకరు ఏదో తప్పు చేస్తూనే ఉంటారు. ఏవో గొడవలు వస్తూనే ఉంటాయి. సామరస్యంతో వాటిని పరిష్కరించుకోవాలిగానీ - శాశ్వత కలహానికి దారి తీయనీయకూడదు....

కానీ - తమది శాశ్వత కలహామవుతుందేమోనని భయపడ్డాడు రాజారావు. ఆరు నెలలపాటు ఇద్దరి మధ్యా ఉత్తరాలు నడువలేదంటే రాజారావు భయానికి అర్థం లేదని ఎలా అనగలం?

ముందు తను ఉత్తరం రాయడానికి అతనికి అహం అడ్డు వచ్చింది. మరి ఆమెకూ అంతేనేమో!

ఎంత అహం అడ్డువచ్చినా రాజారావు గుర్తించగలిగిన నిజం ఒకటుంది. వసుంధర లేకపోతే తన జీవితం లేదు. ఆమె తన జీవితంలో కొరవడిన ఏదో లోపాన్ని

పూర్తి చేసింది. ఆమె లేని ఇల్లు ఇప్పుడు శూన్యంగా కనిపిస్తోంది.

"నన్ను క్షమించండి!" అంటూ వసుంధర వస్తే క్షమించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడ తను. కానీ, ఆమె క్షమించమంటూ రావాలిగద!

ఏమయితేనేం - ఆరునెల్ల రెండు వారాలకు ఒక టెలిగ్రాం వచ్చింది రాజారావుకి. ఆ టెలిగ్రాం చూడ్డంతోనే అతని కోపమంతా హరించుకుపోయి - "పిచ్చి వసూ!" అని నవ్వుకుని వెంటనే ఆమెకు ఉత్తరం రాయడానికి సిద్ధపడ్డాడు.

"ప్రియమైన చి.సౌ. వసుంధరకు, అనవసరంగా చిన్న విషయానికి ఇద్దరం తగువు పడ్డాం. విడిపోయాం. ఏమైతేనేం? నాకు నీకంటే కుర్రాడి పేరు ముఖ్యం కాదనిపిస్తోంది - ఇన్నాళ్ళు విరహమనుభవించేక - అయినా పేరులో ఏముంది కనుక! కాబట్టి అబ్బాయికి నీ ఇష్టం వచ్చిన పేరు పెట్టుకో. అనవసరంగా నీ మనస్సు నొప్పించినందుకు నన్ను క్షమించు. తొందరలోనే వచ్చి నాకు వెలుగును ప్రసాదిస్తావని ఆశిస్తాను. నీ జవాబుకై ఎదురుచూస్తూ,

నీ

రాజారావు

ఉత్తరానికి క్రితం రోజు అనగా మంగళవారం నాటి తేదీ వేసి కవర్లో పెట్టి పోస్ట్‌చేశాడు. ఉత్తరం పోస్ట్ చేశాక అతని మనస్సు తేలిక పడింది- "అమ్మయ్య - మా గొడవ చివరికి ఇలా పరిష్కారమయిందన్నమాట!" అనుకుని తేలికగా నిట్టూర్చాడు.

మర్నాడే సాయంత్రం పోస్టులో వసుంధర దగ్గర్నుంచి అతనికొక ఉత్తరం వచ్చింది. అతను ఎంతో ఆత్రుతగా ఆ ఉత్తరాన్ని చదువుకున్నాడు.

"శ్రీవారి పాదపద్మముల సన్నిధికి వసుంధర నమస్కరించి వ్రాయునది.

ఆరోజు నేను మిమ్మల్ని వదిలి వచ్చినప్పట్నించీ ఎంతో బాధపడుతూనే ఉన్నాను. ఉత్తరం రాయాలనే ఉండేది. కానీ మీరు వ్రాసేక వ్రాద్దామనే పట్టుదలకొద్దీ రాయలేదు. ఆలోచించగా నాదే తప్పేమోననిపించింది. అనవసరంగా మీ మనస్సుని నొప్పించానని పించింది. అందుకే మీరు ఉత్తరం రాయకపోయినా నేనే ముందు వ్రాస్తున్నాను.

పేరులో ఏముందని మనమంత పట్టుదలతో వాదించుకున్నామో నాకర్థం కావడం లేదు. పిల్లవాడికి మీ ఇష్టం వచ్చిన పేరు పెట్టుకోండి. అందుకు నేను ఎటువంటి అభ్యంతరమూ వెలిబుచ్చను. నన్ను క్షమించి జవాబు త్వరగా ఇస్తారని ఆశిస్తూ,

మీ

వసు"

రాజారావు ఒకసారి భుజాలు తడుముకుని ఉత్తరం వ్రాసిన తేదీ చూశాడు. తను వేసిన మంగళవారంనాటి తేదీయే ఉంది! అంటే ఆమె కూడా తనలాగే ఆడపిల్ల పుట్టిందని తెలిశాక ఈ ఉత్తరం వ్రాసిందా? లేక నిజంగానే ఆమెలో మార్పువచ్చిందా?

జవాబు రాజారావుకే తెలియాలి.

✦ ✦ ✦